

MAGYAR KÖZIGAZGATÁSTUDOMÁNYI INTÉZET
BUDAPEST IV, EGYETEM-TÉR 1.

15. SZ.

MAGYARY ZOLTÁN
EGYETEMI TANÁR
IGAZGATÓ.

Szakkeltár *VI. a/37*

A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSTUDOMÁNYI INTÉZET

KÖZLI:
MAGYARY ZOLTÁN

2/88

16/1950

(7)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 6
BUDAPEST, 1934

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
I. Az intézet története és szervezete	V
II. Az intézet programja	VIII
III. Az intézet munkája	X
IV. Az intézet külföldi kapcsolatai	XIII
V. Az intézet kiadványai	XIV
VI. Az intézet felszerelése	XV
VII. Az intézet könyvtára	XV

1. §. Az intézet története és szervezete.

A Magyar Közigazgatástudományi Intézet létrejövetelében a következő három ok játszott fontos szerepet:

1. A Pázmány Péter Tudományegyetem jog- és államtudományi karán a közigazgatási és pénzügyi jogi tanszék új betöltése 1930. évi június havában.

2. Az új professzornak 1931. évi január hó 28-án a 3180/1930. M. E. számú kormányrendelet alapján a magyar közigazgatás racionalizálásának előkészítésére kormánybiztossá történt kinevezése. Ebben a minőségében módjában volt az állami és önkormányzati közigazgatás minden ágába bepillantani, a közigazgatás állapotát és hiányait megismerni és a közigazgatás egészét, mint összefüggő egységet áttekinteni.

3. Az a példa, hogy a közigazgatás méreteinek az utolsó 50 évben történt rendkívüli megnövekedéséből és a háborúalatti tapasztalatokból származó problémák tudományos vizsgálatára az utóbbi évtizedekben számos államban közigazgatástudományi kutatóintézetek jöttek létre, amelyeket vagy egyetemek, vagy állam, vagy városok, vagy magánalapítványok tartanak fenn. Ilyen intézetekkel találkozunk a Németbirodalomban, Lengyelországban, Romániában, Angliában, az Északamerikai Egyesült Államokban stb. De az új problémák rokonsága és azoknak minden országban való egyidejű jelentkezése, valamint a tudományos kutatás nemzetközi szervezetének fejlődése egyben nemzetközi szervezetek létesülésére is vezetett. Ilyenek az Institut International des Sciences Administratives Brüsszelben, az Institut International de Droit Public és az Institut International de Droit Comparé Párizsban stb. Ugyanez a szükséglet Magyarországon is jelentkezett. Kézenfekvő volt, hogy annak kielégítésére Magyarországon is közigazgatástudományi intézet létesüljön. Az intézetnek az egyetem keretében való létesítése több okból a legkívánatosabb megoldásnak kínálkozott. Az intézet elnevezés, szemben a szeminárium névvel, azt kívánja kifejezni, hogy nemcsak hallgatókkal és nemcsak az egyetemen belül óhajt dolgozni, hanem a magyar közigazgatással és a külföldi szakörökkel, tehát az egyetem keretén túl érő kapcsolatokat óhajt fenntartani.

Az új professzornak az intézet létesítésére vonatkozó indítványát az egyetem teljes megértéssel fogadta. A Kar e célra megfelelő helyiséget és az egyetem a berendezés és az első beszerzések céljára költségvetési hitelt boesátott rendelkezésre.

Az intézetnek az Egyetem-tér 1. számú épület I. emeletén való berendezése 1931. nyarán történt. A berendezés az intézet igazgatója által megszabott programm és Flach János belső építész szakszerű tervei alapján készült.

Az intézet könyvtárának fejlesztésére két körülmény volt nagyjelentőségű. Az egyik az, hogy az intézet igazgatója, mint a közigazgatás racionalizálásának kormánybiztosa, abban a helyzetben volt, hogy a hivatalos állami kiadványokat, köztük elsősorban a jogszabálygyűjteményeket (Rendeleték Tára, egyes minisztériumok hivatalos közlönyei, bírósági döntvények és elvi határozatok gyűjteményei, állami és önkormányzati költségvetések és zárószámadások stb.) teljes sorozatokban díjtalanul megszerezhetette és ezáltal az intézetben kényelmes kézi használatra összegyűjthette mindazt az anyagot, amely egyébként a különböző minisztériumokban vagy nagy könyvtárakban is csak szétosztva, részletekben található meg. Egyes könyvek a kormánybiztos rendelkezésére bocsátott állami hitelből is beszerezhetőek voltak. A másik nagyjelentőségű forrás az volt, hogy a *Rockefeller alapítvány* figyelmét az intézet létesülése és a racionalizálás programja felkeltette és az intézet céljára az 1932. évben 3000, az 1933. évben pedig további 2500 dollár segélyt bocsátott rendelkezésre. Ez a támogatás az összeg nagyságán kívül azt az előnyt is jelentette, hogy a külföldi könyvanyag árának a Rockefeller-alapítvány által Párizsból való kifizetése a devizanehezséget kiküszöbölte.

Az intézet munkaerővel való ellátása szintén fokozatosan nyert megfelelő megoldást. Az intézet munkássága azokkal a válogatott kitűnő közigazgatási tisztviselőkkel indult meg, akik a közigazgatás racionalizálásának kormánybiztosa mellé osztatnak be szolgálattételre. Ezeknek munkásságáról tanuskodnak az intézet kiadványai közt a Mártonffy Károly, Fluck András, vitéz Guothfalvy-Dorner Zoltán tollából származó dolgozatok. Fokozatosan azonban az új professzor tanítványai sorából kiemelkedtek és az intézet tudományos munkájába bekapcsolódtak a tehetséges fiatalok. Ezeknek munkásságát bizonyítják az intézet kiadványai között Kiss István, Martonyi János, Góbel József dolgozatai. Az intézet igazgatója kormánybiztosi megbízásáról 1933. évi március havában lemondott. Ennek következtében közigazgatási tisztviselőknek az intézet munkájában hivatalból való részvétele megszűnt. Egyidejűleg azonban az intézet igazgatója megszervezte az intézet *tudományos munkaközösségét*, amelynek tagjai közt nemesak a kormánybiztos volt munkatársainak legnagyobb része, hanem kívülük számos más olyan, részben alacsonyabb, részben magasabb, sőt vezető állásban lévő közigazgatási tisztviselő is résztvesz, akik a közigazgatási tudományok művelésének a közigazgatás teljesítményeire kiható fontosságával tisztában vannak. Köztük az állami közigazgatás tisztviselőin kívül a közigazgatási bíráskodás és a kommunális közigazgatás kiváló képviselői is helyet foglalnak. A munkaközösség fiatal

tagjai pedig annak következtében, hogy a közigazgatási jogra túlnyomórészt a negyedik évfolyam hallgatói iratkoznak be, legalább negyedévesek, nagyjából azonban fiatal doktorok közül olyanok, akik szigorlataikat kitüntetéssel tették le és egy vagy több idegen nyelv ismeretével bírnak. Az intézet munkaközösségének tagjai közt van olyan, aki állami vagy külföldről származó ösztöndíjjal Párizsban, másik, aki Olaszországban, harmadik, aki Berlinben, más, aki Angliában és az Északamerikai Egyesült Államokban végzett, többnyire egész évre terjedő tanulmányokat és így egyúttal a német, francia, angol és olasz nyelv kellő ismerete és az e nyelveken megjelent szakirodalomnak feloldozása biztosítva van.

A munkaközösség fejlődésének legújabb fontos lépése az, hogy abba belépett a *Magyar Városok Országos Kongresszusa*, amelynek tagjai Budapest székesfőváros és az ország összes törvényhatósági és megyei városai. Amint a városok, tapasztalat szerint, mindenütt a közigazgatás fejlesztésének úttörői, sőt e célból külföldön többféle közigazgatástudományi intézeteket is fenntartanak, ezzel a kapcsolattal a magyar városok is biztosítják maguknak közigazgatási problémáik megoldásában a tudomány segítségét, az intézet pedig e révén állandó kapcsolatba jut az élet hűkötésével és az egyetem falain kívül a közigazgatásnak egy fontos, mindig haladni kívánó részével.

Az intézet tudományos munkássága szempontjából nagyjelentőségű, hogy a közigazgatási tudományok tárgykörében 1933. év decemberében a munkaközösség két tagja: dr. *Szász Lajos* pénzügyminiszteri tanácsos és dr. *Mártonffy Károly* vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkár, egyetemi magántanárokká habilitáltattak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az intézet fizetéstelen adjunktusát, dr. *Göbel Józsefet*, 1933. év november havában ösztöndíjas gyakornokká nevezte ki és így az intézet az első fizetett tudományos munkaerőt kapta. Az 1934. év március havában ugyanaz a miniszter úr, az intézet igazgatójának előterjesztésére, az állástalan diplomások elhelyezése alkalmával az intézethez osztotta be a további négy díjas gyakornokot: *Meznerics Iván* és *Szöllösy Zoltán* Sub auspiciis Gubernatoris doktorjelölteket, *Novák István* fizetéstelen műegyetemi tanársegéd, gépészmérnököt és *Vargha Sándor* dr. iuris-t. Ily módon az intézet öt válogatott és fizetett állandó munkaerővel rendelkezik, ami lehetővé teszi számára, hogy a külföldi közigazgatástudományi intézetekéhez hasonló munkára vállalkozhassék. Dr. *Martonyi János* vallás- és közoktatásügyi miniszteri gyakornok és dr. *Kiss István* tanfelügyelőségi gyakornok, mint az intézet volt adjunktusai, az intézetnek ezzel a törzskarával való kapcsolatukat továbbra is fenntartják és annak tudományos munkamegosztásában aktív részt látnak el. Az intézet 1933. október havától gyorsírási és gépírási teendők ellátására, saját hitele terhére, fél napi munkaerőt alkalmazott és 1934-ben diktálógépet is szerzett be.

Az intézet szervezete tehát lépésről-lépésre nőtt és három év munkájával organikusan fejlődött. Felszerelése és könyvtára ez alatt az idő alatt a használhatóságnak jelentékeny fokára jutott el, szervezete pedig megállapodott. Ezért látszott célszerűnek, hogy az intézet szervezetét és működését e füzet alakjában közlétegyük. A füzet kiadásánál két cél lebegett szemem előtt. Elsősorban az, hogy bizonyítsam a mai esüggedésre hajlamos időkben azt, hogy sem a gazdasági válság, sem az intézet célkitűzésének újszerűsége nem volt akadálya annak, hogy az egyetem és a magyar tudomány számára egy hézagpótló és nemzetközi viszonylatban is érvényesülni tudó intézet létrejöjjön; azután pedig az, hogy az intézetről e füzet útján tudomást szerezhessenek és annak munkásságát megismerhessék mindazok, akik annak hasznát vehetik.

2. §. Az intézet programja.

Azok a célok, amelyeket az intézet maga elé tűzött, a következők:

1. A közigazgatási tudományok egész területének művelése. A közigazgatással való tudományos foglalkozás terén az utóbbi fél évszázadban a legtöbb országban sajnálatos egyoldalúság állapítható meg. A kontinens államaiban a közigazgatási jog művelése a közigazgatástan, általánosabban a közigazgatás technikájának szempontjait teljesen háttérbe szorította és az Stein Lőrinc halála óta kellő figyelemben alig részesült, pedig a közigazgatás fejlődése az utolsó 50 évben éppen ezen a téren a legnagyobb. A közigazgatási jog terén különösen a francia fejlődés bámulatraméltó, ugyanúgy a német és az olasz is kiváló. Ez az irány áll Magyarországon is az előtérben. Ezzel szemben Angliában és az Északamerikai Egyesült Államokban külön közigazgatási jog csak most van fejlődőben és rá aránytalanul kevesebb energiát fordítanak, mint a közigazgatás tudományos szervezésének és üzemvezetésének, a *scientific management*nek hatalmas kifejlesztésére. A *scientific management* a Lorenz von Stein-féle *Verwaltungslehre*nek egyenes folytatása. A tudománynak mind a közigazgatási jog, mind a közigazgatástan problémáival szemben vannak kötelességei. Az intézet ennek a szintézisnek kimunkálásán dolgozik. Ez természetesen elkerülhetetlenné teszi a határterületekkel, egyrészt az alkotmányjoggal, másrészt a magán-gazdasági organizáció- és üzemtannal való érintkezést.

2. Az elmélet és a gyakorlat közti hézag csökkentése és a kapcsolat helyreállítása. Sajnálatos jelenség közigazgatásunk terén, hogy a gyakorlat a tudománnyal való kapcsolatait majdnem teljesen elveszti, pusztá empíriává zsugorodik, viszont a tudomány a maga problémáit ritkán veszi a gyakorlati életből és a gyakorlatnak csak a tudomány által megadható válasszal sokszor

adósa marad. Emiatt az elmélet és a gyakorlat egymástól elszakadnak és egymás nem ismerése következtében a köztük való távolság egyre növekszik. Az intézet keresi a közigazgatás életével való eleven kapcsolatot és súlyt helyez arra, hogy bizalmát a neki nyújtható tudományos szolgálatokkal megnyerje.

3. A közigazgatásnak horizontális fejlődése, ami kvantitatív növekedést jelent, vertikális irányba való fejlődést is hozott magával, ami a megnövekedett szervezeti egység vezetésének kvalitatíve új problémáit vetette fel. Minden országban észrevettük, hogy a közigazgatás gazdaságossága és eredményessége másként nem fokozható, mint a közigazgatás egészét érdeklő fontos szervezeti, személyzeti és eljárási kérdéseknek egységes terv szerinti megoldásával és irányításával. Ezeknek az általános közigazgatás (*general administration*) fogalmát alkotó funkcióknak helyes és magas színvonalú működése nélkül a szakigazgatási ágak (*special administration*) működése sem érheti el a szükséges színvonalat. Ezzel párhuzamos az a megállapítás, hogy az egyes közigazgatási alkalmazott nem tudja képességeinek teljes kifejtése mellett sem működésének teljes határfokát elérni, ha a szervezet, amelynek része, és annak tagjai, nem állnak magas fokon. Ezért helytálló az Amerikában használt másik megkülönböztetés is az egyén eredményessége (*individual efficiency*) és a hivatal eredményessége (*operating efficiency*) közt.

Az általános közigazgatás gondozása és az operating efficiency biztosítása egyaránt azt kívánja, hogy a közigazgatásnak legyen szellemi központja, amely azt állandóan egységben látja, s szervezetének és működésének tökéletesítésén ennek az áttekinvésnek tanulságait értékesítve dolgozik.

Az állam tevékenységi körének kitágulása a törvényhozás és az igazságszolgáltatás funkcióját alig érintette és túlnyomóan a közigazgatás megnövekedésével járt. A közigazgatás relatív fontossága az állami funkciók közt annyira megnövekedett, hogy a törvényhozásnak a miniszterek felelőssége útján való politikai és a bíróságoknak az azokat megillető hatáskörön belül való jogi ellenőrzése nem kielégítő, ha ahhoz nem járul a közigazgatásnak a közigazgatáson belül szakértők által való technikai ellenőrzése.

Mindezek a közigazgatás szervezésének és vezetésének új, Lorenz von Stein idejében még ismeretlen problémái. Gyakorlati megoldásukra a legjelentősebb külföldi államokban különböző empirikus kísérletek folynak, de a tudomány ezeknek a problémáknak kellő figyelmet még nem szentelt, s a közigazgatási nagyüzem szellemi integrálását még nem végezte el. Kétségtelen, hogy a tudomány emberei a közigazgatás tényeinek kellő megismeréséhez, különösen az általános igazgatás magasabb régióiban nehezen férnek hozzá, s ez számukra a problémák felismerését hátráltatja, de ez a problémákat a közigazgatás útjából el nem hárítja.

Az 1933. évben Bécsben tartott V. Nemzetközi Közigazgatástudományi Kongresszus elfogadta az intézet igazgatójának azt a javaslatát, hogy a közigazgatás legfőbb vezetőjének és az álta-

lános igazgatásnak kérdését az 1936-ban Varsóban tartandó következő kongresszus napirendjére kitűzze. A Magyar Közigazgatástudományi Intézetnek egyik főcélja, hogy ennek a kérdésnek tudományos megoldását előbbrevigye.

4. Nemzetközi összehasonlító vizsgálat. Az általános közigazgatás a közigazgatásnak mind technikai, mind jogi szempontból az a része, amely minden tárca ügykörében közös, így a közigazgatás egészére jellemző. Azok a problémák azonban, amelyeket az általános közigazgatás fogalomkörébe foglalunk össze, nemcsak a magyar közigazgatásra általában, hanem minden közigazgatásra egyaránt jellemzők. Minden közigazgatás szervezőit és felelős vezetőit szűkséggépen ugyanazok a problémák foglalkoztatják és ezért megoldásaik sok esetben általános érvényűek, vagy legalább is más országban könnyen érvényesíthetők. Ezért lehetséges és gyümölcsöző a nemzetközi összehasonlító módszer alkalmazása a közigazgatási tudományok terén. A Magyar Közigazgatástudományi Intézet a nemzetközi összehasonlítást állandóan alkalmazza és különös figyelemmel van a közigazgatási jognak francia, olasz, német rendszereire, valamint a scientific managementnek Angliában és az Északamerikai Egyesült Államokban elért eredményeire. Ezenkívül figyelemmel kíséri a négy szomszéd állam közigazgatási berendezéseit is.

Az intézet igazgatója *International Organisation of Administrative Research* címmel értekezést közölt a *Public Administration* (The Journal of the Institute of Public Administration. London) 1933. évi július havi számában. Azonkívül az *V. Nemzetközi Közigazgatástudományi Kongresszuson* Bécsben aziránt is tett indítványt, hogy a nemzeti és nemzetközi közigazgatástudományi intézetek igazgatóit hívják össze szűkkörű értekezletre tapasztalataik kieserélése és munkájuk összhangbahoza-tala céljából. A kongresszus ezt az indítványt is elfogadta és a Chicagóban székelő *Public Administration Clearinghouse* igazgatója, *Louis Brownlow* magáévé tette az indítványt és körülbelül húsz európai és amerikai szakembert meghívott az 1934. év július havában, Párizsban tartandó értekezletre, és a meghívottak utazási, ott tartózkodási költségeit a Public Administration Clearinghouse terhére elvállalta.

3. §. Az intézet munkája.

Az intézet eddig végzett és folyamatban levő munkái a következők:

1. A befejezett munkák nagy részéről beszámolnak az intézet kiadványai. (Lásd alább V. alatt.)

2. Előkészületben levő kiadványok:

a) A magyar közigazgatás szervezetének történeti fejlődése 1500—1848-ig. Írja Pleidell Ambrus orsz. levéltárnok.

b) A magyar közigazgatás szervezetének történeti fejlődése 1848-tól máig. Írják Meznerits Iván és Torday Lajos.

c) A nyugdíjkérdés az államháztartásban. Írja Ratkovszky Károly legfőbb áll. számvevőszéki titkár.

d) Milyen a magyar községi közigazgatás? Ténymegállapító tanulmány (Fact-finding survey) 50 nagyközség, illetve körjegyzőség közigazgatásának vizsgálata alapján. Írja dr. Földváry Endre, Pest vm. tb. szolgabírája.

e) Egy magyar megyei város közigazgatása. Ténymegállapító tanulmány Csongrád megyei város közigazgatásáról. Írja dr. Kiss István.

f) A községek racionális szervezése. Írja dr. Alsó László, a belügyminisztériumba beosztott h. árvaszéki elnök.

g) A közigazgatási tisztviselők gyakorlati szakképzése. Írja dr. Mártonffy Károly egyet. magántanár.

3. Tanulmányok folynak a hatályos magyar törvények egységes szerkezetbefoglalása módszerének kidolgozására. A munkát végzik dr. Farnos Dezső igazságügyminiszteri tanácsos és dr. Mártonffy Károly min. titkár, egyetemi magántanár irányítása mellett Szöllösy Zoltán és dr. Vargha Sándor. A munka eredménye nyomtatásban meg fog jelenni.

4. Tanulmány tárgya a közüzemeknek a közigazgatás szervezetébe való beillesztése és törvényhozási szabályozásuk. A munkát az intézet igazgatójának vezetése mellett dr. Göbel József és Novák István végzik.

5. Az intézet igazgatója az 1933/34. tanév első felében *Az Északamerikai Egyesült Államok alkotmánya és közigazgatása* címmel előadássorozatot tartott, amely könyvalakban meg fog jelenni.

6. Az intézet munkaközössége által tartott vitauléseken tárgyalt fontosabb témák a következők voltak:

a) A jogszabályok szövegezése és közzététele. Előadó: Mártonffy Károly (1932. évi február 17).

b) Az állami anyagbeszerzés gazdaságos szervezése külföldön. Előadó: ifj. Göbel József (1932. évi április 13).

c) A nemzeti gazdasági tanácsok. Előadó: dr. vitéz Guóthfalvy Dörner Zoltán (1932. évi április 20).

d) A grafikus ábrázolási módszer. Előadó: Sipos Sándor (1932. évi május 4).

e) A községek racionális szervezése. Előadó: dr. Alsó László (1932. évi május 11).

f) A közigazgatási bíraskodás és annak reformirányai. Előadó: Martonyi János (1932. évi május 24).

g) Streiflichter zur amerikanischen Verwaltungsreform. Előadó: Baron Hugo von Haan, a genfi Nemzetközi Racionalizálási Intézet helyettes igazgatója (1933. évi június 1).

h) A német nemzeti szocializmus reformjai az alkotmány és közigazgatás terén. Előadó: Magyary Zoltán (1933. évi október 23).

i) A fasiszta szakirodalom. Előadó: Szöllősy Zoltán (1933. évi október 23).

j) Beszámoló az Egyesült Államokban töltött tanulmányútról. Előadó: dr. Némethy Imre (1933. évi november 6).

k) A közigazgatási tudományok háború utáni állása Angliában. Előadók: Magyary Zoltán és ifj. dr. Göbel József (1933. évi november 13).

l) A közigazgatási tudományok és a közigazgatási jog mai képe Franciaországban. Előadó: dr. Martonyi János (1933. évi november 20).

m) Das österreichische Verwaltungsverfahrenrecht. Előadó: dr. Egbert Mannlicher, az osztrák közigazgatási bíróság tanácselnöke. Az ehhez kapcsolódó vitában előadással résztvettek: dr. Biró Balázs, dr. Szitás Jenő, dr. Harrer Ferenc, dr. Alsó László (1933. évi december 1 és 18, és 1934. évi február 5).

n) Az új székesfővárosi törvényjavaslat. Előadó: dr. Harrer Ferenc (1934. évi február 19).

o) Reformirányok a közigazgatás anyagbeszerzése terén és a közszállítási szabályzat tervezete. Előadó: ifj. dr. Göbel József (1934. évi február 26).

p) A szabványosítás. Előadó: Kerékgyártó György. Kapcsolatos az előző előadással (1934. évi március 5).

q) A köztisztviselői szervezetek. Előadó: dr. Mártonffy Károly (1934. évi március 12).

r) Az angol Whitley-Council ismertetése. Előadó: dr. Benkő Gyula (1934. évi március 12).

s) A rendőri büntető bírászkodás és a Kihágási Tanács. Előadó: dr. Élthes Gyula (1934. évi március 19).

t) Az ipari békéltetés. Előadó: dr. Stux László (1934. évi április hó 16).

u) Az irodagépek és alkalmazásuk. (Bemutatókkal.) Előadó: Valkányi Károly (1934. évi április hó 23).

v) A testnevelési közigazgatás. Előadó: dr. vitéz Fábry Dániel (1934. évi április hó 30).

7. Az intézet a minisztériumoknak, a Magyar Városok Országos Kongresszusának és a magyar közigazgatás egyéb tényezőinek tudományos tanulmányok és vizsgálatok végzésére rendelkezésre áll.

8. Az intézet a vele összeköttetésben álló külföldi intézetek és más külföldiek által a magyar közigazgatásra vonatkozólag kért adatok és tudományos felvilágosítások szolgáltatásában rendelkezésre áll.

9. Az intézet a volt hallgatók sorából jelentkezőket, többnyire doktorátusuk letétele után, az intézet tudományos munkájába bevonja.

10. Az intézet igazgatója az intézet felszerelése és munkája

által nyújtott előnyöket tanszéki munkájának gyümölcsözőbbé tételére felhasználja és ezáltal a közigazgatási képzésnek új lehetőségeit és módszerét dolgozza ki.

4. §. Az intézet külföldi kapcsolatai.

Az intézet külföldi tudományos kapcsolatai a következők:

1. Tagja az Institut International des Sciences Administratives-nak (Bruxelles, 6 rue de la Loi).

2. Résztvett az előbbi által 1933. év június havában Bécsben rendezett V. Nemzetközi Közigazgatástudományi Kongresszuson. Ott az intézet igazgatója előadást tartott: *L'Organisation scientifique du Travail dans l'Administration Publique* címmel, amely megjelent franciául a Revue Internationale des Sciences Administratives 1933. évi 3. számában és angolul az intézet kiadványai közt (12. sz.).

3. Tagja az Istituto di Studi Legislativi-nek (Roma, Palazzo di Giustizia).

4. Tagja a British Institute of Public Administration-nek (Palace Chambers, Bridge Street, Westminster, S. W. 1. London).

5. Tagja a Gesellschaft für Organisation (G. für O.)-nak (Berlin, W. 30, Motzstrasse 79).

6. Tagja volt a Nemzetközi Racionalizálási Intézetnek (Institut, International d'Organisation Scientifique du Travail, Genève, 2 Boulevard du Théâtre), egészen annak 1933. év végéig történt megszűnéséig.

7. Tagja a Governmental Research Association-nek (205 Bennet Hall, University of Pennsylvania, Philadelphia, Penn., U. S. A.).

8. Tagja az American Academy of Political and Social Science-nek (3457 Walnut Street, Philadelphia, Penn., U. S. A.).

9. Az intézet igazgatója munkatársa az Institut International de Droit Comparé (Paris, Faculté de Droit) által kiadott *Annuaire du Droit Public* 1934-nek.

10. Az intézetnek a következő külföldi szakfolyóiratok járnak:

a) Archiv für Öffentliches Recht.

b) Verwaltungsarchiv.

c) Der Gemeindetag. Herausgegeben vom Deutschen Gemeindetag. Berlin.

d) A Kommunalwissenschaftliches Institut der Universität Berlin kiadványai.

e) Zeitschrift für Organisation (Z. für O.). Herausgeber Gesellschaft für Organisation. Berlin.

f) Jahrbuch des Öffentlichen Rechts. I—XX.

g) Revue Internationale des Sciences Administratives. Publiée par l'Institut International des Sciences Administratives.

- h)* Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l'Étranger.
- i)* Annuaire de l'Institut International de Droit Public.
- j)* L'Administration Locale. Revue publiée par l'Union Internationale des Villes et des Pouvoirs Locaux.
- k)* Repertorio della Legislazione Mondiale. Edizione dell'Istituto di Studi Legislativi (Roma).
- l)* Annuario di Diritto Comparato e di Studi Legislativi. Edizione dell'Istituto di Studi Legislativi.
- m)* Rivista di Diritto Pubblico e della Pubblica Amministrazione in Italia. La Giustizia Amministrativa.
- n)* Public Administration. The Journal of the Institute of Public Administration. (London.)
- o)* The Political Quarterly. (London.)
- p)* The American Political Science Review. Published by the American Political Science Association.
- q)* National Municipal Review. (Chicago, U. S. A.) Published by the National Municipal League.
- r)* State Government. (Chicago, U. S. A.) Published by the American Legislators Association.
- s)* Public Management. (Chicago, U. S. A.) Published by the International City Managers Association.
- t)* The Annals of The American Academy of Political and Social Science.
- u)* A Governmental Research Association közleményei.

5. §. Az intézet kiadványai.

1. Magyary Zoltán: A magyar közigazgatás recionalizálása. 1930. 184 l.
2. Magyary Zoltán: A magyar közigazgatás gazdaságosságának és eredményességének biztosítása. 1931. 30 l. és 2 mell.
3. Hantos Gyula: A magyar közigazgatás területi alapjai. 1931. 14 l. és 56 térkép.
- 3/a. Gyula Hantos: Administrative Boundaries and the Rationalisation of the Public Administration. 1932.
4. Magyary Zoltán: A magyar közigazgatás racionalizálásának programja. 1932. 20 l.
5. Mártonffy Károly: A szabatos törvény. 1932. 108 l.
6. Fluck András: A budapesti közhivatali kézbesítési szolgáltatás. 1932. 24 l. és 5 mell.
7. Kiss István: A magyar tanyai közigazgatás. 1932. 144 l. és 3 térkép.
8. Martonyi János: A közigazgatási bíráskodás és legújabbkori fejlődése. 1932. 80 l.

9. Julier Ferenc: A vezérkarok szervezete és működése. 1932. 27 l.

10. vitéz Guóthfalvy Dorner Zoltán: A nemzeti gazdasági tanácsok. 1932. 172 l.

11. Zoltán Magyary: The Rationalisation of Hungarian Public Administration. 1932. 21 l.

12. Zoltán Magyary: Scientific Management in Public Administration. 1933. 26 l.

13. Kodifikációs törekvések. Vladár Gábor, Magyary Zoltán, Mártonffy Károly és Oswald István felszólalásai a Magyar Jogászegylet vitájában. 1933. 84 l.

14. Göbel József: A közigazgatás anyagbeszerzése. 1933. 67. l.

A magyar közigazgatás tükre. Közigazgatásunk ügyei és eljáró szervei. Mártonffy Károly, Máté Imre, Némethy Imre közreműködésével szerkesztette és a m. kir. miniszterelnök úr elé terjesztette Magyary Zoltán. 1932. XXXV. és 782. lap.

6. §. Az intézet felszerelése.

Az intézet felszerelése céljának megfelelően alakul.

1. Például kíván szolgálni hivatali helyiség célszerű, gazdaságos és ízléses berendezésére. A könyvvállványok, bútorok és egyéb felszerelési tárgyak kiválasztásában a helynek leggazdaságosabb kihasználására törekszik.

2. Irodafelszerelési gépekből és szakszerűen megtervezett irodabútorokból kis bűrótechnikai kiállítást szervezett.

A felszerelés fontos részei továbbá:

3. Közigazgatási térképek gyűjteménye.

Az Állami Térképészeti Intézet kiadványai.

A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal térképészeti osztályának munkálatai.

Az ország minden városára, községére és lakott helyére vonatkozó térképek 1 : 75.000 (katonai térkép) mértékben (122 lap).

4. Grafikonok és diagrammok.

A közigazgatás szervezetéről, az államháztartás kiadásairól és bevételeiről, az önkormányzati háztartások alakulásáról, a gazdasági élet alakulásáról a közigazgatás szempontjából érdeklő számsorokról, stb. Ezeket *Novák István* gépészmérnök vezeti.

7. §. Az intézet könyvtára.

A könyvtár állománya 1934. évi február hó végén 2298 mű, 3942 kötetben.

Az összes folyóiratévfolyamok és a könyvek legnagyobb része kötve van.

A könyvtár katalogizálva van. Az összes művek fel vannak véve a gyarapodási naplóba és róluk két cédula készül. Az egyik a szerzők alfabetikus sorrendjében, a másik szakok szerint csoportosítva van a vasfókokban elhelyezve. A könyveknek a polcokon való elhelyezése viszont egy harmadik szempont, a kézi használhatóság és lehetőleg nyelvterületek szerint történt. A szak-katalógus a decimális könyvtárrendszer alapulvételével készült. A könyvtár szakkatalógusának beosztása a következő: